

KOROSE OHO DZAIRA PEPA

Pauro ma Timottee geeteta
 Roma, Itaria
 Tii 62
 Kiristuho Oko ma Boto
 Korose nagapa, Asia Gattiqa

¹ Dzoobe:

Dzesu Kiristui hiiremi ana Pauroi noho qaru abi naate Timottee noma napaho anama nakai dzaira pepa erake qeesubi. ² Oi sinabidza nokanoka ma qaheuba tupu Korose nagapana oorai nikeho quba naka qeete oonita moorare, Ohongai nikeho quba hasu dzoobirorai!

OHONGA HIREMI KOROSE ABI NOOKA TANI NAATETA

³ Oi qupi samane Timottee ma nakai pupu hiriqi Dzesu Kiristuho maike nikeho quba dzoobe hiirorai. ⁴⁻⁵ Oi teevo bahe naka nookami nikel Kiristu nooka hisi eeteqi hee, qusuho meupu napahoi iisuta peitoraiqi hiireqi abi samanenipamuke dzaira eetorai.

⁶ Oi abi bosata nikeho quba sinabidzaho noo mee hiiremi nikelota meupunoma naateta paha haba samaneta meupunoma naatorai. Oi nikel sinabidza nookata bodzaqata ao hisi eeteqi meenipamuke Ohongaho kokora gesina naate soubireta.

⁷ Oonita Kiristuho abi bosata nikeho quba sinabidza kamo iso keke mootomi oho gesina naateta oio Epapara, abi bagenoma. Oonihe Timottee ma nakake eetemi ooraiho isakita noke sutasutata

mootomi oorai, dzasa. ⁸ Oonita Sumasai nike kokora bagenoma teeke baanaitemi nike noho quba eetorai oho pobike Epapara noi hiiremi nana nookorai.

PAUROI KOROSE ABIHO QUBA PUPU HIRE QAATA

⁹ Nookaqi cupi ma sau samaneke Timotteo ma nakai nikoho quba pupu baura eetorai. Nakai hee, O Ohonga, Korose abi nokoi nokanoka ma Sumasaho tete gesina naate soubireqa baura nii noko pobi hiiremi ooraike nokoi qusubaite soubidzareiqi hiirorai. ¹⁰ Nakai hee, O Ohonga Soopara, Korose abi nokoi niiho isakita oora ma qaara nokome eetemi abihota bagenoma naatemi noko Ohonga niike gesinanipamuke naate baura qidza qesaqesa qere biiremi oho meeい haba bidzare.

¹¹ Oonihe Ohonga niiho beedzae maina ttuuno-manita nokoi niihota giimaqi qakiqakima niiho dzaodzaota qeemaqi baura minaraho quba isanate qaarareiqi nakai hiirorai. ¹² Ohonga nii noko ma nanake gamaqa isakinomaitemi oko ma boto niihoi dzadzata oorai nokoma nanai ttaiqa naate qaarakoita Ohonga mai, nanai niiho hasa ma gegema hiirorai.

¹³ Nii ao nanake cupiho tupidzata dzeimami ao biranatem i nii korose abi ma nanake qeseba khata niimeho pobita teekanomaitorai. ¹⁴ Oonita noko ma nanai saqosaqo ma kahosa dzamudzamu ikata bahe khata niihota saridzorai. Oho totohota Timotteo ma nakai pupu hiirorai.

KIRISTUI BAATAHO ISAKI MA BAURA

15 Korabete qupadzomare. Ohongake nesema mooraquho tete bamuhe meeke Khatai ao Maiho isakita biranateqi noi motamota minaraho kotanga naate oorai. **16** Oonita ttokana mooraihoni mae qusuna mooraamahoni mae ttari ape ma apeho pobi ma beedzaeho koridza koridza oorai quba oi te sepeke biranataranihe quba minarai beedzaeho Maikhata boto nohota keke biranate soubirorai oi paha noomaeho pobi naate qaatai qaarakoi.

17 Noi quba minaraho khooba, oho kaata ma here dzobadzoba kekeni. **18** Ma paha noi baata neta qoridzaquho eka bosa khata biranateqi ao sinabidzaho oko ma botoho qiba naate ooraita moomi noi quba minaraho pona ma agoago ooni.

19-20 Oonita Kiristui suu ma heenomai oomi Ohonga Maihota isanateta. Isanatemu hu ma koridza, huhu ma saru oota, oke Kiristui gama teenaitareiqi mai noke dzoobireta. Dzoobiremi noi hapahapata dzuu nomeke perebire qusu ma ttokaho soota naatemi minarai Ohongaho neta atima qaararidzoni.

21 Nookao, nike agobake Ohongake ibo eeteqi qupa biribiri nikemeho isakita quba ngiingi ma peranoma samaneke eete qaata. **22** Oonihe Kiristui sama nome baata quba ai mootomi oi nikeho hasu naatemi nike ao kahosaama naate qupa sasari ma rikerikema maiho dzagata inobetareiqi hiiremi oorai.

23 Oonita ai tataumaho noo nikeke pobi hiiretaho husi ma paita nike ao atimaqa suhe qidza saridzaridzoho dzaodzaota poupaama naate qaarare. Oi abi haba gegebetorai nokoho

quba sinabidza hiire baaqorai anaio oho Qaru abi oonita qupadzomare.

PAUROI KOROSE ABIHO HEME BAURA EETETA

²⁴ Anai nikeho quba heme baura eetoraiho qubake ququimaamani. Kiristui sinabidzaho oko ma boto nomeho quba heme baura eetetaho kokota anai qakiqakima ipibireqi nike ika ma ikata isaki saridzaamake oorai oho qubake ana sama name qaanataama. Bamu. ²⁵ Ohongai bauraho kamō biiremi ooraiho isakita ana nikeho quba noho noo rerengi eete soubidzaridzoho qaruke ana eetorai.

²⁶ Nookao, Ohongai te noo agiagi oke agobake uimane neimane pobi hiiremi nooka qaararanahi poiqanipamuke sinabidza tupu nomeho quba naho toota paanaitorai. ²⁷ Noo agiagi ape bahe Kiristui nikeho oora ma qaarata qoberobaho isaki naate qaamake Ohongahota bagenomanipamu naatemi haba maina painaho abi samanei oho pobi nookaqa noho dzaodzao eetorare. Noo oi ooni.

²⁸ Oonita abi samanei Kiristuhu neta kotanga naate qoobareiqa nanai nokanoka ma gesina ma qogo ma saga mekeqoma hiireqi Kiristuhu sinabidza hiirorai. ²⁹ Qate beedzae apeta baura oke eetorai bahe Kiristuhu beedzae ma tatangai anake uumami oho dzaodzaonoma naatorai.

2

¹ Raottikhea ma Korose nagapano oorai quesama nikeyi naho nese ma pati mooraama oonihe anai nikeho quba baura minanipamuke eetoraiho

pobike nike eto nookaama naatainoinqi ana qeete.
² Qeetemi isaiteqa adzahaha naate kokoraho tete iso keke saridzare. Saridze nikel gesina naate soubiremi Ohongaho khaire ma gunugunu dzukudzukuna oi meupunoma naatemi oho meeke nikel Kiristuho neta gama mai eetare. ³ Oi Ohongaho nokanoka ma gesina oi gama Kiristuho ttuta sapu gegedza pereborai.

⁴ Oke teevo quba hiidzaranihe eto abi teei noo samaneta nikel ikobete mainata dzeimaino. ⁵ Oi anaho sama eraqanihe qupai nikeloh neta oorai. Oi nikeloh ai tatauma Kiristuho neta idzoidzoke oorai ma ttarima ooraike gama moo soubiremi naho ttidza qidzanatorai.

KIRISTUHO BEEDZAE TTUUNOMANITA NO-HOTA ATIMORARE

⁶ Meeke nikel ao Kiristuke qase dzoomoraihe noho neta oora ma qaara nikeme iso keke eete qaarareiqi ana hiire. ⁷ Oho qubake nikel noho neta atimaqa battigara naatare. Nananai nikel gesina sinabidza hiire paanaitetaho isakita nikel sama nikeme qaasumaqa saninoqake Ohongaho hasa ma gegema hiire qaarare.

⁸ Oonita abi qesai sama qusubaiteqi ttokaho tete sepesapeke qupadzomaqi eto nikel gesina abiho iihia ma dzoobidzaho isakita dzeimaino. Quba oi Kiristuho noo ma pobiriitemi gumebo isaki naatakoita nikel oho quba bakena geema qaarare.

⁹ Nookare! Ohongaho mee minarai gamaqa Kiristuho sehatia oorai. ¹⁰ Oho quba nikel beedzae minaraho qiba Kiristu Sooparaho ttuta giimoraquko isaki nikelohi hee eete qaarakoi.

11 Oho qesa nike Kiristuho neta geebanoma naate oorai oonihe oi te sama koko kuibidzaquho oonidzara oi qupa qanga kuibidzaquho geebani. **12** Ma paha nike sobasoba saridzeta oi teebo mumure bahe niukeke Kiristuma gama baatetaho qura tuputa qurabiretaho qaseqase naatemi Ohongaho beedzae niukeho ai tataumata baura eete tukutomi nike ao Kiristuma ttaike eehaha naate oorai, sobasoba oi ooni.

13 Oi niuke kahosa abi ooqi oora ma qaara qangama qaata oi baataho pobi. Oonihe Ohongai Kiristuke tukuhiqi niukeke oho qesa tukutoqi kahosa niukehoke gama akobetemi qidza naateta. **14** Oi hu nooho qetaqetai napake qomaqoma hire qaami Kiristui napaho habara naatemi hu nooi noke hapahapanaitteqi napake qomaqoma hiibaquho isakiamna naatemi napai oho sasari naate oorai.

15 Maa! Abi soopara bise ma baisenoma mina ma adza ttokana oorai nokoi napaho nookami quba sepe ma midzanoma naate qaatahe Ohongai midza ma iga ma qomaqoma napaho irina qaata oke Kiristuho irita teenaitte mootomi noi napaho tteki aimami ttoka ma haba minaraho abi mimi roqobeteqi moomi napai oho sasari ooni, buububuu!

HU NOOI BAMU NAATEMI KIRISTUI NAPAHO QARAQARA

16 Oke eete ooraita nike poma ape ma apeke eetaqu, oi oba ma patta muunaquni mae dzuma eetaquni mae baura bodzaho koridza hiibaqu oke eto oberama eetemi abi qesa oke nookami midzanoma naataino. **17** Agobake Dzuta abihota

oho hu samane tatangai qaata oke nokoi nookami meenoma naate qaatahe hu nooi Kiristuho qaamodzamodzaqake keke eete qaata. Oonihe poiqa qaamodzamodza bamu naatemi Kiristui aoke baaqi napaho tete mee naate oorai.

¹⁸ Abi qesa sama nokome bagara biireqi angero qesaquesaho qaru eeteqi baku agiagiho qiiri eete tuumorai. Abi oonomai iiha ma dzoobidza nokomeho nookami qoberobaho isakinipamu naatoraihe nokoi Kiristu qiba napahoke potti biirorai. Oonihe nokoi niukeke tete siibaqu oho isaki bamu. ¹⁹ Mooro, Oko ma boto ma sama ma sasake pobipobitake eete patta ma quba moitorai oi ape bahe Kiristu qiba napaho teenanita oho quba napai qesa hongasire ao bitotorai.

²⁰⁻²² Dzuta abi hee, eto erake hesataino, eto oke muunaino, eto qeeraho bisata tuumaino oiqi hiirorai. Oonihe samaho too tetateta oke napa hesate muunaqku oionita oi ttidzata qurateqa ao bamu naatakoita quba oonomai bamu napake qangaqitaqu. Eto nokoho noo qusubaiteqa eka nokohoho pobi naataino. Oi bosata nike ma napai Kiristuma gama teena naate baasuqi ttokaho eka qesaquesa napake suuto qaata oke ao uhutoqi oho saqosaqo naate oorai. Oonita nike naane quba burisi eete paha oho kabira naataqu?

²³ Dzuta abi hiirorai oi sama urupusa eetaqu ma maranga biidzaquho isaki. Oonihe khooba no-hoke sigumami, eehe, oi ikanomake eete napake hoobire ttokaho dzebidzebike suqobidzaqu? Baa-munipamu. Nokoi nakanoka ma sama gaibanolahototohotota hiiroraihe qoqopa nokohoi ikoikonomani.

3*NAPAI KIRISTUMA GAMA DZAPA POBINOMA
NAATAKOI*

¹ Kiristu ma napake Ohongai teenait baataho neta tukutomi oorai. Ma Kiristui qusuta Maiho boto pobi naate ooraita nike noho quba samaneke qusubaitare. ² Qusubaiteqa iihā ma dzoobidza nikeme ttokaho quba samanehota hiumaqa qusuhotia mooto Maiho qupaqupa eete qaarare.

³ Oi teeho bahe ttokaho oora ma qaara agoba nikehoi bamu naateta. Qate usaqe oke Kiristuhu oora ma qaarama gama sengibetemi ooraita nike Ohongaho botota oorai. ⁴ Oonita Kiristu qaraqara napaho noi paana naatemake napai noma gama dzapa pobita paana naate soubidzakoi.

*NAPAI USAQE NAATE OORAITA OHO ISAKITA
QAARARE*

⁵ Oho quba ttokaho oora ma qaarah qetta ma koko nikehota atimorai oke susupu teetemi bamu naatare. Oi guume ma meera, qanga ma pasena, ma quba peranomaho dzaodzao, ma petta ma qeraqera oke gama tume biiremi bamu naatare. ⁶ Quba oi ohonga Oberoberaho isaki ooni. Oke qaataama naatemi Ohongai bamu nike suudzabetaqu.

⁷ Meeke nike oho isakita bosata qaata ma oi bodza ota gattiqa isanate qaata. ⁸ Qate poiqa oi baamu isanataqu oonita quba oonoma qaasuhiga ooso ma dzauba, ma noo qanga qagonoma, ma noo attinoma oke gama too nimeta kuibidzare.

⁹⁻¹⁰ Oonihe eetoqa qesa ikobete sama nikeme gimutta eetaino. Oi nike abi agobaho oora ma

qaaraho isaki ao kuibire qaateta. Oonita abi usaqe biranatoraiho oora ma qaara oio nokanoka Mai napahoho tomidzata biranatoraita nike ooqake qupadzomaqi oho nee ma bau eetorare.

¹¹ Nookao, oonomaho teteta Dzuta abi sama geebanomani mae Raaba abi oho geebaama ota koridza te ooraidzara. Oingaaho abini mae kinisa abi, eo sutasuta abini mae saqosaqo abi, apenei Kiristuhota atimorai nokohota oho koridza ooraamanihe Kiristuho dzapaqai keke napake gama sengibetorai.

DZASAHO TETEKE NAPAI SUIMA QAARARE

¹² Oonita Ohonga nike ma napaho dzasa minake eeteqi asatempi napai noomaeho pobi naate oorai. Oho qubake nike nee ma bau apeke eetaqu bahe, baruna heme ma kokora ma qupa gaiba ma pookeba samakeba, quba oonomaho nee ma bau eetorare. ¹³ Teei temu nomeho kahosa eete ooraquko Sooparai napaho quba dzasa eeteta oke qupadzomare. Napai noho tomidza naate qesa qesaho kahosa eetainohe oke gama gaubire qaarare.

¹⁴ Ma oho tongo neta nike qupa kokorama ooraquko oora ma qaara minarai gaema keke oorakoi. ¹⁵ Kiristuho keba ma dzapai nikeho qupa soopara eetorai. Ooqaho qubake nike qupa ma sama teenaiteqa ttaiqa naate qaarare.

¹⁶ Kiristuho nooi nikeho bisata kata gaama oomi nike nokanoka qidzata sinabidza noo qesaqesa ma subesubeho naa hiibare. Nikei qesa qupanomaite Ohongaho torota hasama gegema hture qama Sumasai ttaike oho qaki ma naki naatakoi.

¹⁷ Oonita nike quba botoma eetaquni, mae tooma hibaquni, mae quba minarake eetaqu, oke eesuqa Soopara Dzesuho dzapa quba eeteqi Ohonga maiho dzoobe hiire qaarare, ooboboo!

MAIMANE PAIMANE MA KHAMETOHO SINASINA

¹⁸ Paimane nookare. Nike apumane nikemeho pesuta oora ma qaara qidza eetemi Ohongahota bagenoma naatakoi. ¹⁹ Qate apumane nike etoqa atamane nikeme biribiri eetaino, noko ke kokora eete qaarare.

²⁰ Ma khameto nike poma tee ma teeta mai ma pai nikeme qusubaitemi Ohongai nookami isanatakoi. ²¹ Qate mai ma pai nike khata ma khameto pobiteqi eto isakiamake pobitemi suqobidzana naatain.

BAURAHO MAIMANE MA KOKORA ABIHO SINASINA

²² Kokora abi nikei abi mimi nikemeho noo iso keke qusubaiteqa baura oke eto ttenittenima nokoho nese ma penga quba eetainohe Ohongake qupadzomaqi ququima qaarare. ²³ Baura minarahota eto abike qaupuitainohe dzaodzaoma Ohongaqaake qaupuite qaarare.

²⁴ Nooka! Qusuho iisuta Ohongaho ipi ma ari qidza peitorai oke mai eetareiqi nikemae Kiristu Sooparaho qaru eete qaararidzonita qupadzomare. ²⁵ Oonihe teei baura nomeke qangaqitaquko oho habarake noomae quba qanga saridzakoi. Oi Ohongai tegaha tee ma teeke sepeke ipi ma habara moitoraidzaranihe abiho bauraho isaki mooqanoke moitakoi.

4

¹ Qateqa bauraho soopara mimi nike oho qesa qupadzomare. Nikemaeho Soopara teei paha qusuta ooraita nikeloh kokora abi baura eetoraiho isakinipamuta nokoke saninoke ipi ma habara moitorare.

*PUPU HIBAHIBA MA OORA MA QAARA
QIDZAHOO NOO*

² Oionita nike gama susupu iso keke pupu hibahibaho baura gesinanipamuke naate hasama gegema hiilorare. ³⁻⁴ Oke hiireqa nikeloh nana hoobire pupu ma qubaho ttaiqa naatemi Ohongai sinabidza paanaitaridzoho tete kuraumakoi. Anai sutasutata ooraita nikeloh bauraho ttaiqa naate anai Kiristuhoo noo agiagi hiire rerengi eetaridzoho qubake anake hoobire eto poma teeke qaataino.

⁵ Oonita bodza eto sesero eetainohe nikeloh ao tete qidzaho qiri eete saridzeqa qesa sasata sinabidza nookaama nokoho baura eetare. ⁶ Oonihe noo nikeme gottake etteima hiiremi meke ma bibinoma naatemi abi qesaho noo tee ma teeke buribaro eetareiqi eto oho qabarobaro eetainohe oho ttimeka naatare.

*PAUROI TTIKHIKU MA ONESIMOKE ISEREMA
DZOOBIRETA*

⁷ Qate Ttikhiku noi qeseba temu napaho, noi sinabidza abi qidza Ohongaho kokora bagenoma eetoraita noi anaho noo ma pobi nikeloh pobi hibakoi. ⁸ Pobi hiiqa noi nikeloh qanoqanonomaitakoi. Oho qubake anai noke dzoobiremi qeehibi.

9 Ma kokora abi Onesimo noi nanaho dzaira naate oorahe noi nikeho robenanita ana paha noke dzoobiremi tuusubi. Nopoi nanaho oora ma qaaraho isere nikeho quba paanaite soubidzakoi.

ABI QESAHO NOO MA POBI PAUROI QEETETA

10 Qate Gamani Arittako anama nakake suutota. Noi Dzesu Dzusto ma nopoai Mareko Banabeho mapuma noko tapari nikeho quba dzoobe hiibi.
11 (Qate Mareko ao qeemaqa nikehota biranatemana noho noo hiiretaho isakita nike eto noke bisi naatainohe kokora eetare.) Abi naga tapari oi keke Dzuta abiho nena nooka hisi eeteqi ana hoobire Ohongaho pobita baura ttaike eetorai.

12 Epapara noi Dzesu Kiristuho kokora abi ma noi nikeho nenanita nikeho quba iihama dzoobidza minake eetorai. Oi nikiei abi mee naateqa Ohongaho dza gesinanipamu naatareiqi noi Ohongaho torota pupu hiirorai. **13** Noho khoobake ana moohimi noi Raottikhea ma Hierapori nagapa abi ma nikeho baura adzapeke eetorai.

14 Qate Ttotta Ruka maraseniho mai qidza, ma Dzema nopoai paha nikeho dzoobe hiire.

15 Maqa, Ohongaho oko ma boto nagapa Raottikheaho nena ma atapa Niipa ma qesa noho nagaata ttutturatorai nikiei quesama nokoho dzoobe hibare.

16 Oionita nike peparake isaiteqa nagapa Raottikheaho oko ma boto tupuho quba dzoobidzare. Ma ana paha nokoho quba teeke qeete dzoobhibita oke nike paha isaitare.

¹⁷ Qate Akhipu noke erake pobi hiibare. Ohonga Sooparai baura nii moiteta oke nii korabetanipamuke eete qupadzomaqi eete soubidzare!

¹⁸ NIKEHO DZOOBE HIIRE QEESUBI OKE NAA-MAEHO BOTOI QEETENITA ANA SUTASUTATA OORAI OKE ETO RUUME NAATAINO. DZOOBE!

HASU MA KEBATA OORARE.

Anai Pauro

**PORO TONGO USAQE
The New Testament in the Guhu-Samane Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Guhu-Samane long
Niugini**

Copyright © 1975 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Guhu-Samane

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

1e8f2c8a-2e91-5f7a-8d28-7e63415f9012